

Tisztelt Főtitkár Úr, Tisztelt Osztályelnök Úr, Tisztelt Akadémikus Urak, Tisztelt Rektor-helyettes Úr, Kedves Kollégák, Ünneplő Közösség!

Egy alapítástörténetre, egy példaadó mecénás – **gróf SZÉCHENYI ISTVÁN** – történelmi tetteire emlékezünk itt Sopronpusztán, az **Akadémiai Emlékerdőben**, ott, ahol ma a **198.** kislevelű hárs elültetésével, élő emléket állítunk az alapítás óta eltelt **198** esztendőnek.

Ma, Halottak Napján különösen nagy szeretettel emlékezünk néhai **SOLYMOS REZSŐ** Széchenyi-díjas erdész akadémikusra, akinek kezdeményezésére **2000**-ben – az Akadémia alapításának **175.** évfordulóján –, eltelepítésre került az első 175 hársfa.

23 év óta, évről évre elzarándokolunk ide, hogy magyar nyelvünk és tudományosságunk művelése, ápolása szempontjából oly alapvető jelentőségű tetről – a **magunk erdész-módján** – megemlékezzünk.

Az emlékezés során magától értetődik a kérdés: **Van-e a mai nemzedék számára mondanivalója, üzenete a 163 év óta halott, alapító grófnak?**

Beszédem hátralévő részében hazánkat, nemzetünket érintő legégetőbb problémákat és az azok megoldására adott válaszokat betűről betűre az **Ő gondolataival** fogalmazom meg.

Úgy érzem, e gondolat-füzérnél nincs ékeőbb bizonyítéka annak, hogy **SZÉCHÉNYI ISTVÁN** valóban a legnagyobb magyar volt, de annak is, hogy **SZÉCHENYI ISTVÁN** nem csak haló poraiban – a megkoszorúzott nagyecenki mauzóleumban – van velünk, de **szellemében és lelkében is.**

„Tennivalónk mennyisége aggasztó! Nézzünk körül! És mindenütt, bármire forduljon is szemünk, legyen szellemi, legyen anyagi, azt fogjuk tapasztalni, hogy javítunk, némiképpen gyökeresen változtatnunk kell, ha(hogy) hasznunkat, sőt becsületünket feláldozni, vagy éppen nemzeti állásunkat kockáztatni nem vagyunk elég rövidlátásúak, vagy elég gyávák.”
[Magyarország kiváltságos lakosihoz I. Hírlapi cikkek II. p. 266.]

*„... **senki** a tágos világon rajtunk segíteni nem fog, ha értelmi súlyunk, s férfiúi tenyerink nem;”*
[Világ p. 327-328.]

*„A nemzet nagysága, boldogsága mindig csak **magában a nemzetben** rejtezik, s ahol már nemzet van, ott annak belső kifejtése mindennek sarkalata. ... Férfias elszánással magunkban azt esküszük: Magyarországnak, minden mesterkélt akadályai, s természetes viszontagságai mellett, sőt ellenire is, nagynak lenni, vagy minékünk vesznünk kell.”* [Stadium p. 68-69.]

*„Egy **nemzetnek újjászületési** forradalma azonban, valamint nem mehet végbe rövid idő alatt, úgy nem is eszközölthetik egy-két polgárnak bármi fényes cselekedete által. Ily nagyot, az emberiség évráztiban ily felette ritkát, egyedül sok évek munkája, s számtalan mindent kitűrni és magokat mindenben megtagadni tudó hazafiak **kézfogása** bírhat kivívni.”* [Marseillaise, 1840. Hírlapi cikkei I. p. 287.]

*„Minthogy a **munka**, s csak a munka, de egyedül a szabad mozgású, maga magát jutalmazó és ésszel irányított munka emel népet nemzeté.”* [Garat p. 69-70.]

„... a munka és szorgalom – mi csak szavakkal más, de magában nem egyéb, mint az ember szüntelen küzdelme az anyaggal – alkotják egyesnek, mind nemzetnek egyedüli biztos és tartós boldogsági alapját...” [Garat p. 50.]

„Minden ember, minden nemzet saját kárán okul. Tapasztalást egyik sem vesz ingyen át. A különbség csak az, hogy míg a botor, tapasztalásért egész üdvét veri sáncba, s ekképp nem ment meg semmit: addig az eszélyes lehető legolcsóbb áron vásárolja meg azt, s felkincsel sokat.” [Politikai programtörvények p. 140.]

„**A tudományos emberfő mennyisége** a nemzet igazi hatalma... Nem termékeny lapány, hegyek, ásványok, éghajlat sat[öbbi] teszik a közerőt, hanem az **ész**, mely azokat józanon szolgálni tudja. Igazibb súly, s erő az **emberi agyvelőnél** nincs. Ennek több vagy kevesebb léte a nemzetnek, több vagy kevesebb szerencséje.” [Hitel p. 178.]

Tanuljunk azért szünet nélkül, mert valóban egyedül **bölcsesség** emelheti honunkat magasb dízre és semmi egyéb; de Istenért! ne csak könyvekben és anteaktákban keressük azt, hanem legfőképp az **életben**, mert hiszen nem csak tudósokul kívánunk létezni, de élni is, mint nemzet.” [Néhány szó a lóverseny körül, Pest, 1838; p. 110.]

"Nincs oly bölcs a világon, ki még igen sok hasznossal ne **nevelhetné tudományit**, mint viszont alig van oly tudatlan a föld kerekén, kitül egyet, s mást nem lehetne nagy haszonnal tanulni." [Hitel, Pest, 1830; p. IX.]

„Minél nagyobb a **műveltség**, annál több ágra oszlik minden tudomány, minden mesterség, s minél jobban eloszlik, annál magasb lépcsőre emelkedik, mert minden ágán külön ember lévén, azt legnagyobb tökéletességre bírhatja. S csak azon a földön lehet a gazda veritékiért megjutalmazva, melyen **egyedül maga**, s nem más gazdálkodik, melyen önmarhája legel csak, s nem minden bitang ront, s tipródik.” [Hitel p. 92-93.]

„... az **ifjúság nevelése** egy olyan országban, mely létéhez és szabadságához ragaszkodik, tekintettel minden honpolgárnak hazája iránti kötelességére, **tökéletes kell, hogy legyen.**” [Napló, 1819. április 9. p. 105.]

„**Hon iránti hűség** okozza az emberi nem legszebb tetteit, s ez fogja egyedül, ha valami a világon, nemzetünket az elsüllyedéstől megmenteni...” [Néhány szó a lóverseny körül p. 233-234.]

„**A magyar szó még nem magyar érzés**, az ember mert magyar, még nem erényes ember, és a hazafiság köntösében járó, még korántsem hazafi. S hány ilyen külmázos dolgozik a haza meggyilkolásán, ki, mert éppen nincs más tulajdona, és a vak hév által mégis felhőkbe emeltetik, azok hazafiságát is gyanússá teszi, homályba állítja, sőt ellenük antipathiát és gyűlöletet gerjeszt, kik szeplőtlen kebellet, minden efféle undok salaktul menten, a honszeretet legtisztább szellemében kapcsolják vérükhöz.” [A Magyar Academia körül. p. 46.]

„Egy olyan országban, melyben oly csekély a **közösségi szellem**, mint a mienkben, ahol mindenki csak magával törődik, és a közre nem gondol, véleményem szerint valamilyen **egyesítés** kezdete lényeges haszonnal jár: mert több embernek olyan vállalkozás is könnyű, mely a **magánosnak egyszerűen lehetetlen marad.**” [Napló. 1823. december 24. p. 322.]

„... én soha nem tudtam, mint most sem tudok, **kétkedni fajtánk egykori felvirágzásán.** És ekképp, bármily kecsstelen, elszomorító, sőt leverő színben mutatkozott is előttem honunk állapota, **mindig** fellelém magamban azon vigasztaló hangot, hogy **'ez nem lesz mindig így.'**” [Politikai programtörvények p. 43.]

„... csak ébredjen fel bennünk a **lélek!** Nagyra vihetjük, csak **magunkban keressük az erőt,** s mindenén fogunk diadalmaskodni”. [Magyar játékszínről p. 91.]

„**Bocsásd meg, óh egek ura, a magáról megfélelkezett nemzet bűneit, és ne engedd, hogy Szt. István népe, néhány fiainak pillanatnyi tévedése miatt megsemmisíttessék. Engedd, hogy e nemzet fiai, a szent király dicső példájára, pogányokból egyszerre, mintegy isteni inspiratio folytán, keresztényekké lettek; engedd meg, hogy e nemzet fiai, az emberi faj nemesítéséhez, s a mindenség csodálatos alkotójához, bár mint utolsó napszámosok is, közreműködhessenek.**”
[Blick II. p. 41-42.]

Tisztelt Ünneplők!

Az elhangzott gondolatok meghallgatása után talán nem kell bizonygatnom, hogy **SZÉCHENYI ISTVÁNNAK** napjainkban is van üzenete hozzánk. Mert fájdalom, de az eltelt 200 év nemzeti gondjaink jelentős részét nem oldotta meg.

Ennek felismerése és a változatlan SZÉCHENYI-féle javító tenni akarás igenlése, azonban magában hordozza az egyén, a köz, a nemzet reménységét.

„Tőlünk függ minden, csak akarjunk.”

és akkor – ahogy azt a nagyeceni SZÉCHENYI szobor talapzatán is olvashatjuk –

„Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Sopronpuszta, Akadémiai Emlékerdő, 2023. November 2.

Prof. Dr. Faragó Sándor
akadémikus
rector emeritus